

بررسی تاثیر مجموعه میدان صاحب آباد در فضای شهری تبریز دوره صفویه

مرضیه بصیرت¹*

1- مدرس دانشگاه آزاد اسلامی - واحد شهرکرد، چهارمحال و بختیاری، فرخ شهر، بلوار
مطهری، ک 50: تلفن: 09132831864؛ آدرس پست الکترونیکی: mbasirat64@yahoo.com

چکیده

مجموعه صاحب آباد (صاحب الامر) تبریز شامل: میدان، مسجد حسن پادشاه، مسجد شاه طهماسب (صاحب الامر)، بازار مسگران و بازار شتربان می باشد. هرکدام از این عناصر معماری به گونه ای کارکرد شهر تبریز را تحت تاثیر قرار داده اند. هدف از انجام این پژوهش: دستیابی به تاثیر مجموعه میدان صاحب آباد (صاحب الامر) در فضای شهری تبریز دوره صفویه می باشد. پرسش های مطرح شده شامل: 1- مجموعه میدان صاحب آباد تا چه حد در روند شکل گیری فضای شهری تبریز دوره صفویه تاثیرگذار بوده است؟ 2- شباهت های مجموعه میدان صاحب آباد تبریز با مجموعه میدان نقش جهان اصفهان تا چه اندازه می باشد؟ روش انجام پژوهش: به صورت کتابخانه ای، میدانی، تحلیل تاریخی و ... نتیجه گیری: ضمن تحقیقات به عمل آمده چنین استنباط می شود که: نقش و تاثیر مجموعه صاحب آباد در شکل گیری فضای شهری تبریز دوره صفویه بسیار چشم گیر و ملموس می باشد. هم چنین، این مجموعه میدانی دارای شباهت هایی اساسی با مجموعه میدان نقش جهان اصفهان می باشد. از جمله این که در مجموعه میدان صاحب آباد خالی گذاردن مرکز میدان رعایت شده است و از تمام جهات کاملاً محصور می باشد و نیز این میدان محلی برای انجام مراسم تشریفاتی و انتشار و اشاعه رسمی قوانین و ... بوده است که بر طبق مستندات موجود تمامی این موارد در مجموعه میدان نقش جهان نیز رعایت شده است. از طرفی مجموعه میدان صاحب آباد شامل عناصر مساجد، بازار و ... می باشد که در میدان نقش جهان نیز این عناصر با اندکی تغییرات احداث گردیده است.

واژه های کلیدی: تبریز، میدان صاحب آباد، مسجد، بازار، اصفهان، میدان نقش جهان

1- مقدمه

1-1 بیان مسئله